

علاقه‌مند کردن کودکان به نماز جماعت

کلیدواژه: کودکان، نماز جماعت، علاقه.

پرسش: از شما در رابطه با قوی کردن ارتباط بچه‌های مدرسه با نماز جماعت و قوی کردن این باور توضیحاتی را خواستارم؟

پاسخ: برخی عوامل مؤثر در ایجاد روحیه مذهبی در کودکان، عبارت‌اند از: فراهم کردن فضای مذهبی مناسب، استفاده مطلوب از ساعت‌های درس دینی، و به‌کارگیری روش تدریس مناسب و جذاب، و تشکیل جلسات مذهبی خارج از مدرسه. در ادامه باید برخی اصولی را نام ببریم که در تشویق کودکان به نماز مؤثر است: اقامه نماز جماعت در مدارس، ویژگی‌های ظاهری و اخلاقی امام جماعت، زیباسازی نمازخانه مدارس، فراهم آوردن امکانات و مقدمات نماز، برگزاری جشن تکلیف، برگزاری مسابقات نماز، حضور پرسنل مدرسه (مدیران، معلمان و ...) در نماز، استفاده از روش‌های تربیتی مناسب، و استفاده به‌موقع از تشویق و تنبیه.

فهرست مندرجات

- ۱ - آموزش نماز به کودکان
 - ۱.۱ - حدیثی از امام صادق
 - ۱.۲ - بیان دو نکته تربیتی
- ۲ - تقویت رابطه کودکان با نماز جماعت
 - ۲.۱ - عوامل مؤثر در ایجاد روحیه مذهبی
 - ۲.۲ - فراهم آوردن فضای مذهبی مناسب
 - ۲.۳ - استفاده از ساعت‌های درس دینی
 - ۲.۴ - تشکیل جلسات مذهبی خارج از مدرسه
- ۴ - تشویق دانش‌آموزان به نماز
 - ۴.۱ - اقامه نماز جماعت در مدارس
 - ۴.۲ - ویژگی‌های امام جماعت
 - ۴.۳ - زیباسازی نمازخانه مدارس
 - ۴.۴ - فراهم آوردن امکانات نماز
 - ۴.۵ - برگزاری جشن تکلیف
 - ۴.۶ - برگزاری مسابقات نماز
 - ۴.۷ - حضور پرسنل مدرسه در نماز
 - ۴.۸ - استفاده از روش‌های تربیتی مناسب
- ۴.۸.۱ - استفاده به‌موقع از تشویق و تنبیه
- ۵ - معرفی منابع
- ۶ - پانویس
- ۷ - منبع

آموزش نماز به کودکان

در مقدمه لازم است به این نکته اشاره کنیم که اگر از طرف والدین تعلیمات لازم مذهبی راجع به خدا، پیامبر، دعا و نماز و دیگر برنامه‌های عبادی پیش از ورود دانش‌آموزان به مدرسه و سن بلوغ داده شود، علاقه آنان به نماز جماعت و دیگر برنامه‌های عبادی بیشتر خواهد بود.

← حدیثی از امام صادق

امام صادق (علیه‌السلام) در مورد آموزش نماز به کودکان می‌فرماید: «وقتی کودک سه ساله شد، به او امر کنید هفت بار لا اله الا الله بگوید و وقتی که به سن سه سال و هفت ماه و بیست روز برسد، باید به او یاد دهید که هفت بار «مجد رسول الله» بگوید و در چهارسالگی هفت مرتبه (صلی‌الله‌علیه‌وآله) را تکرار کند و در پنج سالگی اگر کودک راست و چپ خود را تشخیص داد، او را در برابر **قبله** قرار داده و به او **سجده کردن** را بیاموزید ... و وقتی به هفت سالگی رسید، او را به نماز خواندن فراخوانید.» [۱] [۲]

← بیان دو نکته تربیتی

از این روایت دو نکته تربیتی را در مورد آموزش نماز به کودکان، می‌توان استفاده نمود:

۱. تربیت دینی کودکان از همان سال‌های نخست زندگی باید آغاز شود.
۲. آموزش نماز و تشویق کودکان به مسائل دینی باید به صورت گام‌به‌گام [۳] و براساس سن و اقتضای ظرفیت وجودی آنها صورت پذیرد. [۴]

تقویت رابطه کودکان با نماز جماعت

علاقه‌مند کردن دانش‌آموزان به نماز جماعت نیز باید به صورت گام‌به‌گام و با رعایت اصول تربیتی خاص انجام شود. ابتدا باید روحیه مذهبی را در کودکان ایجاد

کرد، در آن صورت با **انگیزه و علاقه** تمام به برنامه‌های عبادی (از جمله نماز جماعت) شرکت خواهند کرد، بدون ایجاد انگیزه و روحیه مذهبی هیچ عاملی کودکان را به نماز جماعت علاقه‌مند نخواهد کرد.

عوامل مؤثر در ایجاد روحیه مذهبی

عوامل مؤثر در ایجاد روحیه مذهبی در دانش‌آموزان، بدین شرح است:

← فراهم آوردن فضای مذهبی مناسب

فراهم آوردن فضای مذهبی مناسب در مدرسه و بهره‌وری کامل از فضای فیزیکی مدرسه، تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی، برگزاری مراسم سازنده و نشاط‌انگیز عبادی، استفاده از کتب درسی و پیام‌های مذهبی آن، رعایت ضوابط اخلاقی و دینی از سوی معلمان و مدیران در برخورد با دانش‌آموزان. [5]

← استفاده از ساعت‌های درس دینی

استفاده مطلوب از ساعت‌های درس دینی و به‌کارگیری معلمان و دبیران با تجربه، خوش برخورد و صمیمی؛ و به‌کارگیری روش تدریس مناسب و جذاب. [6]

← تشکیل جلسات مذهبی خارج از مدرسه

تشکیل جلسات مذهبی خارج از مدرسه با شرکت داوطلبانه دانش‌آموزان علاقه‌مند و تنظیم برنامه‌های مذهبی مناسب نظیر آموزش‌های دینی، گردش‌های دسته‌جمعی، اجرای سرودهای مذهبی، تئاترهای سازنده، مطالعه قصه‌ها و داستان‌های دینی، مشاهده فیلم‌های سودمند با مضامین مذهبی. [7]

تشویق دانش‌آموزان به نماز

عوامل یادشده در ایجاد انگیزه و تقویت روحیه مذهبی در دانش‌آموزان قطعاً مفید و مؤثر واقع خواهد شد؛ اما اینکه درباره **نماز** و نماز جماعت چگونه می‌توان دانش‌آموزان را تشویق کرد، رعایت اصول زیر را توصیه می‌کنیم:

← اقامه نماز جماعت در مدارس

اقامه نماز جماعت در مدارس باید با رعایت کامل نکات تربیتی در سنین مختلف و جلوگیری از خستگی، ملالت و دلزدگی دانش‌آموزان، انجام شود؛ لذا باید سعی نمود از طولانی شدن نماز جماعت جداً خودداری شود. دعاها، ذکرها و تعقیبات نماز به صورت مختصر و در حد امکان با لحن جذاب و در پاره‌ای موارد ترجمه فارسی آن‌ها خوانده شود. سخنرانی بعد از نماز جماعت به صورت کوتاه و درباره مسائل تربیتی دانش‌آموزان ارائه شود.

← ویژگی‌های امام جماعت

خصوصیات ظاهری و اخلاقی امام جماعت نیز نقش مؤثر در تشویق دانش‌آموزان به نماز خواهد داشت.

← زیباسازی نمازخانه مدارس

احداث و زیباسازی نمازخانه مدارس و شاداب کردن مکان نماز، در تشویق دانش‌آموزان به نماز مؤثر خواهد بود. [8]

← فراهم آوردن امکانات نماز

فراهم آوردن امکانات و تهیه مقدمات نماز (نظیر دستشویی‌های تمیز و بهداشتی، آب گرم برای وضو). [9]

← برگزاری جشن تکلیف

برگزاری **جشن تکلیف** برای دختران و پسران در مدارس در تشویق دانش‌آموزان مؤثر است.

← برگزاری مسابقات نماز

برگزاری مسابقات نماز [10] نظیر مسابقات **اذان و اقامه**، مسابقات مفاهیم نماز، **آداب نماز**، مسابقات مقاله‌نویسی پیرامون نماز و اهداف و آثار آن، مسابقات **قرآنت و تجوید نماز**، و اهدای جوایز مناسب برای نفرات برتر.

← حضور پرسنل مدرسه در نماز

حضور فعال، عاشقانه و صمیمی مدیر، معلمان و مربیان در نماز مدارس نیز بسیار مؤثر است.

← استفاده از روش‌های تربیتی مناسب

روش‌های تربیتی که می‌توانند دانش‌آموزان را به شرکت در نماز جماعت علاقه‌مند کند.

← استفاده به‌موقع از تشویق و تنبیه

بسیاری از معلمان و مربیان ممکن است به محض اینکه دانش‌آموز از شرکت در **نماز جماعت** امتناع ورزید، مبادرت به **تنبیه** وی - به ویژه **تنبیه بدنی** - کنند؛ درحالی‌که می‌توانند پیش از آن برای از بین بردن رفتارهای نادرست شاگردان و علاقه‌مند کردن آنان به نماز جماعت، روش‌های دیگری را که مفیدتر و مؤثرتر است، به کار گیرند. [11]

امید است به‌کارگیری روش‌های یادشده در **تشویق** و علاقه‌مندی دانش‌آموزان به نماز جماعت، مفید و مؤثر واقع شود.

معرفی منابع

۱. نوبهار، رحیم، شیوه‌های گسترش فرهنگ نماز، قم، ستاد اقامه نماز، ج ۱، ۱۳۸۰ ش.
۲. توانایان فرد، حسن، بهره‌وری در آموزش‌های نماز.
۳. زرهانی، سیداحمد، نگاهی به نقش‌های تربیتی خانه و مدرسه با انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۷۵ ش.
۴. قرآنتی، محسن، یکصد و چهارده نکته درباره نماز، ستاد اقامه نماز، ۱۳۷۴ ش.

پانویس

۱. ↑ مجلسی، مجدباقر، بحارالانوار، ج ۸۸، ص ۱۳۱.
۲. ↑ مجلسی، مجدباقر، بحارالانوار، ج ۱۰۴، ص ۹۴.
۳. ↑ حیدری، احمدرضا، خلاصه مقالات تبلیغ و تبلیغات، ص ۷۸، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۱.
۴. ↑ رشیدیور، مجید، آشنایی با تعلم و تربیت اسلامی، انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۷۴ ش.
۵. ↑ زرهانی، سیداحمد، نگاهی به نقش‌های تربیتی خانه و مدرسه، فصل ۵، انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۷۵ ش.
۶. ↑ کریمی، عبدالعظیم، رویکردهای نمادین به تربیت دینی، قلیانی، فصل ۵، ۱۳۷۸ ش.
۷. ↑ باقری، خسرو، نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، انتشارات مدرسه، ۱۳۶۴ ش.
۸. ↑ زرهانی، سیداحمد، نگاهی به نقش‌های تربیتی خانه و مدرسه، ص ۷۲، انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۷۵ ش.
۹. ↑ زرهانی، سیداحمد، نگاهی به نقش‌های تربیتی خانه و مدرسه، ص ۶۸، انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۷۵ ش.
۱۰. ↑ قرآنتی، محسن، آموزش نماز برای نوجوانان.
۱۱. ↑ زرهانی، سیداحمد، نگاهی به نقش‌های تربیتی خانه و مدرسه، ص ۷۰، انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۷۵ ش.

سایت اندیشه قم، برگرفته از مقاله «علاقه‌مند کردن کودکان به نماز جماعت»، تاریخ بازپایی ۱۳۹۷/۰۹/۰۵.

رده‌های این صفحه : نماز جماعت | علاقه به نماز | آثار نماز | آداب نماز | برکات نماز